

UAB „KAUNO VANDENYS“ EIGULIŲ, PETRAŠIŪNŲ IR VIČIŪNŲ POŽEMINIO VANDENS VANDENVIEČIŲ APSAUGOS ZONŲ PLANAI

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Plano pavadinimas: UAB „KAUNO VANDENYS“ EIGULIŲ, PETRAŠIŪNŲ IR VIČIŪNŲ POŽEMINIO VANDENS VANDENVIEČIŲ APSAUGOS ZONŲ PLANAI

Plano objektas: UAB „Kauno vandenys“ Eigulių, Petrašiūnų ir Vičiūnų požeminio vandens vandenviečių infrastruktūra.

Plano teritorija: Kauno miestas.

Plano iniciatorius: UAB „Kauno vandenys“, Aukštaičių g. 43, Kaunas, LT-44158, tel. +370 37301700, el. p. ofisas@kaunovandenys.lt, interneto svetainės adresas: <https://www.kaunovandenys.lt>. Atsakingas asmuo – Turto valdymo skyriaus viršininkas Tadas Ivanauskas, el. p. tadas.ivanauskas@kaunovandenys.lt

Plano rengėjas: MB „Tigema“, Pikulo g. 182-2, Kaunas, tel. +370 655 42252, el. p. info@tigema.lt, interneto svetainės adresas: www.tigema.lt. Projekto vadovas – Šarūnas Levanas, el. p. sarunas@tigema.lt

Plano rengimo teisinis pagrindas: Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir tarp UAB „Kauno vandenys“ ir MB „Tigema“ 2024 m. rugsėjo 9 d. pasirašyta Paslaugų teikimo sutartis Nr. 05-250-2024.

Plano tikslas: vadovaujantis Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros, požeminio vandens vandenviečių, meteorologinių stebėjimo aikštelių, meteorologinių radiolokatorių, vandens matavimo stočių apsaugos zonų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. D1-76 „Dėl vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros, požeminio vandens vandenviečių, meteorologinių stebėjimo aikštelių, meteorologinių radiolokatorių, vandens matavimo stočių apsaugos zonų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis patvirtinti aplink UAB „Kauno

vandenys“ eksploatuojamų trijų požeminio vandens vandenviečių: Eigulių, Petrašiūnų ir Vičiūnų, nustatytas požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonas (toliau - VAZ).

Teisinis pagrindas: Planas parengtas vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymu;
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu;
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu (toliau – **SŽNS įstatymas**);
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymu;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 379 „Dėl Nekilnojamojo turto registro nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. D1-76 „Dėl vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros, požeminio vandens vandenviečių, meteorologinių stebėjimo aikštelių, meteorologinių radiolokatorių, vandens matavimo stočių apsaugos zonų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau– **Tvarkos aprašas**);
- Valstybinės geodezijos ir kartografijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 45 „Dėl Techninių reikalavimų reglamento GKTR 2.11.03:2014 „Topografinių erdviųjų objektų rinkinys ir topografinių erdviųjų objektų sutartiniai ženklai“ patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 3D- 700 „Dėl Teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, erdviųjų duomenų rinkinio specifikacijos patvirtinimo“ (toliau – **Rinkinio specifikacija**);
- Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. Nr. D1-912 įsakymu „Dėl požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – **Aprašas**)

Plano rengimas

Plano iniciatorius – UAB „Kauno vandenys“ turi teisę vykdyti vandens tiekimo veiklą ir nuotekų tvarkymą Kauno mieste bei Kauno rajono teritorijose. UAB „Kauno vandenys“ prižiūri vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūrą.

Vadovaujantis SŽNS įstatymo nuostatomis, Plano iniciatorius turi pareigą atlikti žymas, registruoti vandentiekio ir nuotekų tinklus ir susijusios infrastruktūros objektų, įskaitant vandenvietes, įrengtų iki SŽNS įstatymo įsigaliojimo dienos, apsaugos zonas Nekilnojamojo turto registre ir Nekilnojamojo turto kadastre.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 8 punkto nuostatomis, Planas parengtas naudojant šiuos aktualius duomenis:

- Brėžiniams parengti naudojami aktualūs Nekilnojamojo turto kadastro duomenys, kiti naujausi Plano iniciatoriaus pasirinkti duomenys, tinkami Objekto ir jo apsaugos zonai aiškiai pažymėti 0,1 m tikslumu:

- Georeferencinio pagrindo kadastro objektų duomenys;
- ortofotografinis žemėlapis;
- savivaldybių erdvinių duomenų rinkinių duomenys;
- Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos duomenys (jeigu reikiamų duomenų nėra, rengiamas naujas topografinis planas ir (ar) inžinerinių tinklų planas);
- kitas brėžinio pagrindas.

Tvarkos aprašo 9.2.6. papunktyje įtvirtinta nuostata, jog VAZ dydžiai nustatomi pagal Aprašą.

VAZ nustatomos vadovaujantis Aprašo nuostatomis. SŽNS įstatymo 106 str. nurodytos VAZ draudžiamos vykdyti veiklos. Apribojimai skiriasi atsižvelgiant į požeminio vandens vandenvietės grupę ir VAZ juostą. VAZ 1-oji juosta skirta apsaugoti požeminio vandens išteklius nuo bet kokios atsitiktinės taršos. Būtent todėl joje, vadovaujantis SŽNS įstatymo nuostatomis, negalima jokia su vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu nesusijusi veikla. VAZ 2-aja juosta siekiama vandenvietę apsaugoti nuo mikrobiologinės ir cheminės taršos, VAZ 3-aja juosta – nuo cheminės taršos, todėl SŽNS įstatyme šiose juostose numatyti skirtingi veiklų draudimai.

Pažymėtina, kad VAZ nustatomos siekiant užtikrinti vartotojams tiekiamo požeminio vandens išteklių saugą ir kokybę, nustatyti teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimą, sudarant sąlygas ištekliams eksploatuoti ir ūkinei veiklai vykdyti.

UAB „Kauno vandenys“ vandenvietės

UAB „Kauno vandenys“ Eigulių požeminio vandens vandenvietė veikia nuo 1929 metų. Šiuo metu Eigulių vandenvietėje veikia 74 gręžiniai. Vandenvietė patiekia 19,0 t.m³ /p vandens. Iš šios vandenvietės vanduo tiekiamas Viliampolės, Šilainių gyv. rajonams, Domeikavos, Sargėnų gyvenvietėms, taip pat žemutinei miesto daliai.

Eigulių VAZ nustatyta vadovaujantis Geologijos ir geografijos instituto 2008 m. parengta ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1-145 patvirtinta „Kauno miesto Kleboniško vandenvietės požeminio vandens eksploataciniai ištekliai ir vandenvietės išplėtimo galimybės“ hidrogeologine ataskaita. Eigulių VAZ ribos atvaizduojamos Kauno miesto specialiaame plane, patvirtintame 2014 m. birželio mėn. 16 d. Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1701.

UAB „Kauno vandenys“ Petrašiūnų požeminio vandens vandenvietė veikia nuo 1957 metų. Šiuo metu Petrašiūnų vandenvietėje eksploatuojami 53 gręžiniai, patvirtintos vandens atsargos: pagal A kategoriją 123 t.m³/p, pagal B kategoriją 42 t.m³/p. Gręžinių gylis 60-89 m. Vandenvietės pajėgumas 132,0 t.m³/p.

Petrašiūnų VAZ nustatyta vadovaujantis Geologijos instituto 2001 m. parengta „Kauno Petrašiūnų vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos apskaičiavimas“ hidrogeologine ataskaita. Petrašiūnų VAZ ribos atvaizduojamos Kauno miesto specialiaame plane, patvirtintame 2014 m. birželio mėn. 16 d. Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1700.

UAB „Kauno vandenys“ Vičiūnų požeminio vandens vandenvietė veikia nuo 1956 metų. Šiuo metu Vičiūnų vandenvietės pajėgumas 53.0 t.m³/p.

Vičiūnų VAZ nustatyta vadovaujantis UAB „Vilniaus hidrogeologija“ 2018 m. parengta ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 18 d. patvirtinta „Kauno miesto Vičiūnų vandenvietės apsaugos zonos ribų patikslinimas“ hidrogeologine ataskaita, kuria papildoma hidrogeologinė ataskaita „Kauno miesto Vičiūnų vandenvietės apsaugos zonos perskaičiavimas“ (fondo Nr. 23581) papildymas Nr. 2. Vičiūnų VAZ ribos atvaizduojamos Kauno miesto specialiaame plane, patvirtintame 2014 m. birželio mėn. 16 d. Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1698. VAZ specialiojo plano korektūra patvirtinta 2019 m. gegužės 14 d. Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-195, pagal 2018 m. UAB „Vilniaus hidrogeologija“ parengtą „Kauno miesto Vičiūnų vandenvietės apsaugos zonos ribų patikslinimas. Hidrogeologinės ataskaitos „Kauno miesto Vičiūnų vandenvietės apsaugos zonos perskaičiavimas“ (fondo Nr. 23581) papildymas Nr. 2“ hidrogeologinę VAZ ataskaitą (Geologijos fonde saugomos ataskaitos Nr. 26080).

Plano viešinimas ir tvirtinimas, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo pradžia ir kompensavimo tvarka

Vadovaujantis Tvarko aprašo II skyriaus nuostatomis, Plano iniciatorius kreipiasi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau – Aplinkos ministerija), pateikdamas prašymą organizuoti parengto Plano patvirtinimą (toliau – prašymas). Parengtas Planas, gavus Plano iniciatoriaus prašymą ir priėmus sprendimą teikti Planą tvirtinti, teikiamas tvirtinti Aplinkos ministrui. Sprendimą teikti Planą tvirtinti priima ir Planą aplinkos ministrui teikia tvirtinti Aplinkos ministerijos struktūrinis padalinys.

Tvarkos aprašo 18 punkte nurodoma, jog informavimas apie nustatomas ir (ar) nustatytas Objektų apsaugos zonas vykdomas SŽNS įstatymo 11 straipsnyje nurodyta tvarka.

Tvarkos aprašo 18.1. papunktyje įtvirtinta Plano viešinimo tvarka. Vadovaujantis Tvarkos aprašo 18.1.1. papunkčiu informacija apie parengtą ir tvirtinti pateiktą Planą turi būti paskelbta atitinkamos savivaldybės (savivaldybių), kurios teritorijoje rengiamas Planas, interneto svetainėje (svetainėse).

Prašymą įrašyti Plane nustatytas VAZ į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą kartu su Nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose nurodytais dokumentais arba prašymą įregistruoti į Nekilnojamojo turto registrą Plano iniciatorius pateikia SŽNS įstatymo 9 straipsnyje, 141 straipsnio 3 ir 13 dalyse nurodyta tvarka.

Specialiosios žemės naudojimo sąlygos Nekilnojamojo turto registre įregistruotam žemės sklypui (jo daliai) taikomos nuo žymos apie nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas žemės sklypo registro įrašė padarymo dienos.

SŽNS įstatymo 13 str. nustatyta Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šiame įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, kai žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas neprivalomas (toliau – kompensacijos) mokėjimo tvarka. Kompensacijos apskaičiuojamos ir išmokamos vadovaujantis apskaičiavimo ir išmokėjimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1248 "Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo".

SŽNS įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nuostata, jog „Kompensacijas turi teisę gauti žemės sklypo ar teritorijos, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, patenkančių į nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, savininkas, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinis, taip pat asmuo, kurio teisė į žemės sklypą įregistruota Nekilnojamojo turto registre ir (ar) nustatytoje šiame

įstatyme nurodytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkai pagal kiekvieno jų atskirai patiriamų nuostolių dydį.“